

มหาวิทยาลัยมหิดล
คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล

งานจัดการความรู้ คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล

The Faculty of Medicine Siriraj Hospital Knowledge Management

Link - Share - Learn

ถอดบทเรียนจากการประชุมวิชาการนานาชาติ 100 ปี ศัลยศาสตร์ศิริราช

(Mastery of Surgery 2017)

เรื่อง "ได้หมด...ถ้า (ประชาชน) ..สดชื่น บทบาทแพทย์สภากาชาดวิทยาลัยฯ ในวิกฤตศรัทธา"

วันศุกร์ที่ 30 มีนาคม 2560 เวลา 08.45 – 10.00 น.

ณ ห้องประชุมราชบัณฑิตยสถาน อาคารศรีสวรินทิรา ชั้น 1

วิทยากร

ศ. ดร. นพ.ประสิทธิ์ วัฒนาภา

นายกแพทยสภา

พลเอก นพ.ปริญญา ทวีชัยการ

ประธานราชวิทยาลัยศัลยแพทย์แห่งประเทศไทย

ศิริราชนับเป็นโรงพยาบาลลำดับต้นๆ ที่ประชาชนให้ความไว้วางใจในการเข้ารับการรักษาพยาบาลรวมทั้งการผ่าตัดศัลยกรรม ซึ่งทุกอย่างอาจเกิดเหตุการณ์ไม่คาดคิดได้เช่นกัน ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ศัลยแพทย์มีความใกล้ชิดกับผู้ป่วยเป็นอย่างมาก แต่ปัจจุบัน Social media เข้ามามีบทบาทในเรื่องการสื่อสารเป็นอย่างมาก ทำให้ข้อมูลถูกสื่อสารส่งต่อไปอย่างรวดเร็วไม่ว่าข้อมูลทางบวกหรือลบหน่วยงานหนึ่งที่เข้ามาดูแลในส่วนนี้ เปรียบเสมือนด่านหน้าที่ประชาชนเข้าถึงคือ แพทยสภา

ศ. ดร. นพ.ประสิทธิ์ วัฒนาภา นายกแพทยสภา แลกเปลี่ยนประสบการณ์ในบทบาทการทำงานของแพทยสภากับการสื่อสารสร้างความเข้าใจกับประชาชน โดยแพทยสภามีวิสัยทัศน์คือ เป็นสภาวิชาชีพที่มุ่งไว้ซึ่งความเป็นธรรม มุ่งเน้นการพัฒนามาตรฐานวิชาชีพ และมาตรฐานด้านสุขภาพของประชาชน พันธกิจที่สำคัญคือ เป็นสภาวิชาชีพที่มีการบริหารอย่างมีประสิทธิภาพ ในการส่งเสริมจริยธรรมแห่งวิชาชีพ พัฒนามาตรฐานการประกอบวิชาชีพเวชกรรม ขึ้นนำสังคมด้านสุขภาพอย่างเป็นระบบ และส่งเสริมคุณภาพชีวิตของแพทย์และประชาชน โดยมุ่งเน้นกระบวนการมีส่วนร่วม วัตถุประสงค์ของแพทยสภาคือ ควบคุมการประพฤติของผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมให้ถูกต้องตามจริยธรรมแห่งวิชาชีพเวชกรรม ส่งเสริมการศึกษาวิจัย และการประกอบวิชาชีพเวชกรรมในทางแพทย์ ส่งเสริมให้เกิดความสามัคคี และผดุงเกียรติของสมาชิก ช่วยเหลือแนะนำ เผยแพร่ และให้การศึกษแก่ประชาชน และองค์กรอื่นๆ ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับแพทย์ และการสาธารณสุข ให้คำปรึกษาหรือข้อเสนอแนะต่อรัฐบาลเกี่ยวกับปัญหาการแพทย์และการสาธารณสุข รวมทั้งเป็นตัวแทนของผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมในประเทศไทย

มหาวิทยาลัยมหิดล
คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล

งานจัดการความรู้ คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล

The Faculty of Medicine Siriraj Hospital Knowledge Management

Link - Share - Learn

ภารกิจหลักของแพทยสภาที่มุ่งเน้นให้ประชาชนมีสุขภาพดี ประกอบด้วย การกำกับดูแลให้ผลิตแพทย์ และแพทย์ผู้เชี่ยวชาญที่ถึงพร้อมคุณภาพและคุณธรรม กำกับดูแลการปฏิบัติงานของแพทย์ให้ได้มาตรฐานและมีจริยธรรมแห่งวิชาชีพ ส่งเสริมให้แพทย์มีการพัฒนาความรู้และทักษะแห่งวิชาชีพ เผยแพร่ความรู้ด้านสุขภาพการแพทย์ การสาธารณสุขให้แก่ประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งให้ข้อเสนอแนะ และข้อแนะนำแก่รัฐบาลในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการแพทย์และการสาธารณสุข โดย 3 องค์ประกอบที่สำคัญของระบบสุขภาพ ได้แก่ 1. แพทย์และบุคลากรสาธารณสุข 2. ผู้ป่วยและญาติ 3. สังคม รวมถึงประชาชนคนไทยทั่วประเทศ ทั้ง 3 องค์ประกอบมีความเชื่อมโยงกัน ตั้งแต่แพทย์บุคลากรทางการแพทย์ให้การดูแลรักษาผู้ป่วยตามมาตรฐาน ส่วนผู้ป่วยและญาติต้องให้ความร่วมมือในการปฏิบัติตามคำแนะนำของแพทย์ สังคมต้องให้ความใส่ใจดูแลคนในสังคมนั้นๆ ส่งเสริมให้ประชาชนใส่ใจสุขภาพ ออกกำลังกาย ร่วมมือร่วมใจกันป้องกันโรคต่างๆ

ภาพที่ 1 องค์ประกอบสำคัญของระบบสุขภาพ

พบว่า ทั้ง 3 องค์ประกอบนั้น มีปัจจัยที่สำคัญเชื่อมทั้ง 3 องค์ประกอบเข้าด้วยกันคือ การไว้วางใจให้เกียรติซึ่งกันและกัน สำหรับบทบาทแพทยสภานั้น ต้องเป็นคนกลางเมื่อเกิดเหตุต่างๆ ต้องไม่ลงไปเป็นคู่กรณีเมื่อเกิดความขัดแย้งขึ้น สำหรับบทบาทในส่วนนี้ถ้าแพทย์เข้าใจตรงกัน แพทยสภาจะเป็น Key factor ที่ช่วยลดปัญหาเรื่องการฟ้องร้อง แพทยสภาจะเป็นส่วนที่ช่วยเหนี่ยวนำให้เกิดความไว้วางใจซึ่งกันและกันระหว่างแพทย์ ผู้ป่วยและญาติ รวมทั้งส่วนต่างๆ ที่สำคัญในสังคม นี่คืบทบาทสำคัญที่ทำทนายของแพทยสภาในยุคปัจจุบัน

มหาวิทยาลัยมหิดล
คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล

งานจัดการความรู้ คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล

The Faculty of Medicine Siriraj Hospital Knowledge Management

Link - Share - Learn

ประเด็นสำคัญที่แพทย์สภาต้องดำเนินการพัฒนา ได้แก่ การสื่อสารกับ Stakeholders ในเชิงรุก ที่หลากหลายรูปแบบทั้งผ่านระบบ IT และไม่ใช่ IT ในเวลาที่รวดเร็วและเหมาะสม สามารถสื่อสารแบบโต้ตอบกันได้ และมีเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้เฉพาะกิจในผู้เกี่ยวข้องบางกลุ่มเพื่อร่วมกันพูดคุยหรือแก้ไขปัญหาต่างๆ อย่างรวดเร็ว ต่อมาคือเรื่องการบริหารจัดการภายใน ต้องมีการเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยนำเทคโนโลยีเข้ามาใช้ มีกลไกการกำกับดูแลและติดตาม การพัฒนาบุคลากรของสำนักงาน และการพัฒนารูปแบบการประชุมเพื่อให้ทันความคาดหวังของประชาชน อีกเรื่องที่สำคัญคือการประสานงานกับองค์กรหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ การเพิ่มบทบาทการมีส่วนร่วมในการวางระบบการบริการด้านการแพทย์และการสาธารณสุข ตั้งแต่การประสานการทำงานกับกระทรวงสาธารณสุข สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ การพิจารณากฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศที่เกี่ยวข้อง การผลิตแพทย์ผู้เชี่ยวชาญทั้งเชิงคุณภาพ และปริมาณ การบริหารจัดการความขัดแย้งที่เกี่ยวข้องด้วยเหตุผลหลักฐาน และการสื่อสาร แพทย์สภาต้องแยกตัวเองให้ชัดเจนในบทบาทผู้ให้ความคิดเห็น ที่ปรึกษา หรือผู้ไกล่เกลี่ย เพราะแพทย์สภาอาจกลายเป็นคู่กรณีเอง ต้องไม่เข้าไปร่วมถกเถียงปัญหาความผิดที่เกิดขึ้นระหว่างแพทย์กับผู้ป่วย ที่ผ่านมามีแพทย์สภาอาจไม่ชัดเจนในส่วนนี้ ต้องแยกตนเองให้ชัดเมื่อเป็นผู้ไกล่เกลี่ย การแสดงความคิดเห็นอาจทำให้ตกเป็นคู่กรณีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งที่

แพทย์สมาคมมีบทบาทหน้าที่ในการบริหารองค์กรโดยคุณธรรม เน้นความถูกต้อง ส่งเสริมให้เกิดความสามัคคีในหมู่แพทย์ สนับสนุนพันธกิจด้านวิชาการ วิจัย บริการทางการแพทย์ ส่งเสริมฟื้นฟูสวัสดิภาพของสมาชิก ประสานร่วมมือกับองค์กรด้านการแพทย์ให้อยู่ในมาตรฐานสากล การเผยแพร่องค์ความรู้เกี่ยวกับแพทย์และสาธารณสุขให้กับประชาชน ครอบคลุมทั้งการป้องกันและการรักษาโรคต่างๆ รวมทั้งให้ความร่วมมือกับองค์กรแพทย์ในต่างประเทศเพื่อมาตรฐานการดูแลสุขภาพอนามัยระดับชาติ สำหรับบทบาทแพทย์สมาคมไม่ได้ปกป้องแพทย์ที่ไม่ถูกต้อง หลายคนมองว่า แพทย์สมาคมสร้างขึ้นเพื่อพิทักษ์ปกป้องดูแลแพทย์ ตราบใดที่แพทย์ดำรงตนอยู่ในความถูกต้อง หน้าที่ของแพทย์สมาคมคือ ดูแลคนที่ดำรงอยู่ในวิชาชีพให้มีความสุขในการทำงาน ได้รับสวัสดิการที่เหมาะสม มีโอกาสใช้วิชาชีพเผยแพร่ความรู้สู่สังคม เหตุนี้แพทย์สภาจึงก่อประโยชน์เชิงบวกมากกว่าเชิงลบกับผู้ที่เกี่ยวข้อง

พลเอก นพ.ปริญญา ทวีชัยการ ประธานราชวิทยาลัยศัลยแพทย์ฯ แลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการทำงานกับราชวิทยาลัยศัลยแพทย์ฯ การจัดตั้งวิทยาลัยศัลยแพทย์เพื่อให้ประเทศไทยมีวิทยาลัยของตนเอง ซึ่งต้องมีลักษณะเฉพาะของคนไทย เป็นผู้แทนศัลยแพทย์ไทยในต่างประเทศ มีความอิสระ เสรีภาพ มีศัลยแพทย์ไทยเป็นผู้ดำเนินการ โดยราชวิทยาลัยมีหน้าที่ในการผลิตศัลยแพทย์แก่ประเทศ ตอบสนองความต้องการของระบบสาธารณสุขของประเทศ และรักษาความสมดุลด้านความเป็นเลิศทางวิชาการด้วย การรักษามาตรฐาน

มหาวิทยาลัยมหิดล
คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล

งานจัดการความรู้ คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล

The Faculty of Medicine Siriraj Hospital Knowledge Management

Link - Share - Learn

ในการประกอบวิชาชีพเวชกรรมของศัลยแพทย์ เป็นตัวแทนของศัลยแพทย์ในประเทศไทย และให้การดูแลจัดสวัสดิการแก่มวลสมาชิก ลักษณะราชวิทยาลัยปัจจุบันที่พบคือ ศัลยแพทย์มีลักษณะเป็นกลุ่มย่อยๆ มีการจัดตั้งในรูปแบบต่างๆ เช่น สมาคม นิติบุคคล หรือชมรม ทุกกลุ่มมีอิสระ มีการรวมตัวกับราชวิทยาลัยอย่างหลวมๆ แบบพึ่งพาซึ่งกันและกัน มีความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างกัน แพทย์ส่วนมากที่เข้ามาอยู่ในราชวิทยาลัยส่วนมากมีงานประจำ การเข้ามาทำงานในส่วนนี้เป็นลักษณะของงาน Part time ไม่เป็นภาระงานประจำ จากเดิมการทำงานของกระทรวงสาธารณสุขกับแพทยสภาไม่ได้มีการเชื่อมโยงกัน ทำให้ความต้องการของบุคลากรสาธารณสุขไม่ได้นำมาพิจารณาร่วมกัน แต่ปัจจุบันทั้งสองส่วนเล็งเห็นความสำคัญมีการลงนามความร่วมมือทางวิชาการและการพัฒนาด้านศัลยกรรมระหว่างกระทรวงสาธารณสุขและราชวิทยาลัยศัลยแพทย์แห่งประเทศไทย ร่วมมือกันกำหนดนโยบาย Service Plan ทางศัลยกรรม ผลิตศัลยแพทย์สังกัดกระทรวงเพิ่มขึ้น 70 - 80 คน มีการนำปัญหาจากสาธารณสุขทั่วประเทศ มาพัฒนาปรับปรุงหลักสูตร

สวัสดิการที่ให้กับสมาชิกของราชวิทยาลัยประกอบด้วย การฟื้นฟูโครงการศัลยแพทย์อาสา จ.นราธิวาส การจัดทำประกันชีวิตให้สมาชิกราชวิทยาลัยใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ การจัดทำ Website ของราชวิทยาลัยเพื่อเผยแพร่ข่าวสารในหมู่มวลสมาชิก แก้ไขกรรมธรรม์ประกันสุขภาพประชาชน มีการนำระบบประกันมาเสนอแก่สมาชิกเพื่อความมั่นคงและลดความเสี่ยง สนับสนุนเงินทุนกับสมาชิกให้ไปนำเสนอผลงานวิชาการในต่างประเทศ รวมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนให้ศัลยแพทย์ในโรงพยาบาลส่วนภูมิภาคจัดประชุมวิชาการและจัดอบรมแพทย์ประจำบ้าน

สำหรับ Thailand 4.0 นั้น ด้านสาธารณสุข เราทุกคนต้องกินดีอยู่ดี พอกินพอใช้ มีการกระจายจำนวน และคุณภาพของศัลยแพทย์อย่างเหมาะสม นำปัญหาเร่งด่วนทางศัลยกรรมของประเทศมาพิจารณาดำเนินการ ผู้ป่วยไม่ควรตาย และไม่ควรเกิดโรคแทรกซ้อน ต้องมีการหาแนวทางป้องกัน และการดูแลรักษา ร่วมกัน โดยแนวโน้มของโรคใหม่ที่จะเพิ่มขึ้นในอนาคตคือ โรคผู้สูงอายุ เราต้องเตรียมรับมือในการดูแลรักษา กลุ่มนี้ ปัจจุบัน High Technology เข้ามามีบทบาทมาก นำมาซึ่งต้นทุน จะทำอย่างไรให้คุ้มค่า ตั้งแต่ Block chain, Fintech และ Bitcoin เกิดขึ้นมาเพื่อระบบธุรกิจที่รวดเร็วขึ้น สะดวก และถูกกว่ารูปแบบเดิมๆ

เห็นได้ว่า ทั้งแพทยสภาและราชวิทยาลัยศัลยแพทย์ ให้ความสำคัญของประชาชนเป็นหลัก ต้องการให้ประชาชนมีสุขภาพที่ดี ความคาดหวังของประชาชนในปัจจุบันมีมากในการเข้ารับการรักษา แต่แพทย์ผู้เชี่ยวชาญยังมีอยู่อย่างจำกัดในแต่ละพื้นที่ โดยศ. ดร. นพ.ประสิทธิ์ วัฒนาภา แลกเปลี่ยนประสบการณ์ในส่วน of แพทยสภาว่า ปัจจุบันเราอยู่ในยุคเทคโนโลยีการสื่อสาร การติดต่อ การคมนาคม การติดต่อสื่อสารรวดเร็วภายในไม่กี่วินาที ข้อมูลผู้ป่วยระหว่างโรงพยาบาลที่ห่างกันหลายร้อยกิโลเมตรสามารถส่งถึงกันและพร้อมดำเนินการ แต่ขณะเดียวกันโรคต่างๆ มีความซับซ้อนมากขึ้น การดูแลผู้ป่วยที่มี

